

Література

1. Положення про дистанційне навчання // Офіційний сайт Українського інституту інформаційних технологій в освіті: <http://udesc.ntu-kpi.kiev.ua>.
2. Збірник нормативних документів Національного університету "Львівська політехніка" / за ред. професора Ю.Я.Бобала. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2008. – с. 173.
3. Телекомунікаційні системи передачі, частина 1, укладач - Роман Колодій, ЕНМК (в стані розробки) від 28.08.2013р. <http://vns.lp.edu.ua/moodle/course/view.php?id=10046>
4. "Розробка схеми організації зв'язку на основі цифрових систем передавання". Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з курсу "Телекомунікаційні системи передачі" частини 1, для студентів базового напрямку 0924 "Телекомунікації". - Львів 2015р.- 28 с.

УДК 378.37.004

Інна Отамась

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ)

© Інна Отамась, 2016

У статті розглядається законодавча база інформатизації вищих навчальних закладів України. Проаналізовано наявні електронні ресурси ВНЗ (закладів післядипломної освіти) в межах виконання Національної програми інформатизації.

Ключові слова: інформатизація вищих навчальних закладів, електронні ресурси, стандарти, моделі.

The article deals with the legislature foundation of informatization of higher educational institutions in Ukraine. The existing electronic resources in higher educational institutions (in institutions of postgraduate education) within the implementation of the National Informatization Program are analyzed.

Keywords: informatization of higher education institutions, electronic resources, standards, models.

Вступ. Швидкий розвиток і широке впровадження інформаційних технологій в усі сфери людської діяльності сприяли формуванню нових

компетентностей особистості щодо використання комп'ютерів, мережі Інтернету, телекомунікацій та медіа в освітньому процесі. Такі процеси викликають потребу у модернізації методичних ресурсів і розвитку національної інформаційно-комунікаційної інфраструктури. Перехід від індустріального до інформаційного суспільства сприяє скороченню життєвого циклу знань і навичок, перетворюючи функцію освіти з разової, для якої характерним є після отримання певного документа державного зразка працювати за однією професією усе життя, на регулярну, для якої властиве постійне оновлення професійних знань і вмінь з урахуванням швидкозмінних процесів у розвитку цивілізації і суспільства. У таких умовах традиційна форма денного навчання є лише частиною загального освітнього процесу, частка якої безперервно зростає в освітньому процесі інформаційних технологій, передусім, мережі Інтернету і телекомунікацій. Інформаційне суспільство ставить високі вимоги до професійної підготовки та перепідготовки майбутніх педагогів з урахуванням швидкозмінності суспільства і темпів розвитку цивілізації.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день українська освіта вважає одним із головних пріоритетів майбутнього інформатизацію освіти, як запоруку інтелектуального потенціалу нації. Інформатизація освіти – це зміна мислення, способів діяльності, управління, використання можливостей телекомунікацій для міжособистісної та колективної взаємодії, компетентність і вільна орієнтація у сфері інформаційних технологій, гнучкість та адаптивність мислення, знання і виконання основних правових норм регулювання інформаційних контактів. Потреба сучасної освіти в інформатизації проголошується стосовно як вищої так і у післядипломної освіти, так і технічної й гуманітарної, як на рівні міністерського управління галуззю, так і на рівні окремих навчальних закладів. Побудова ефективних систем інформатизації освіти з урахуванням світового досвіду, особливостей і реального стану вітчизняної освіти – одна з актуальних і важливих наукових і практичних проблем.

Мета статті. Висвітлення й аналіз питань інформатизації післядипломної освіти і проблем упровадження в освіту інформаційних технологій. Показати, що в сучасних умовах інформатизація освіти має на меті формування успішної діяльності у будь-якій сфері суспільного життя.

Запорукою підвищення якості освіти та забезпечення конкурентоспроможності викладачів вищих навчальних закладів на ринку праці є безперервне оновлення змісту освіти на основі новітніх досягнень культури,

науки, техніки, зокрема застосування інноваційних методів у процесі використання інформаційних технологій у навчальному процесі. Аналіз розвитку передових у економічному сенсі країн показує, що однією з основних умов, яка визначає прогресивний розвиток економіки, науки і культури в державі є інформатизація системи вищої та післядипломної освіти. Знання і навички, якими сьогодні оволодівають майбутні фахівці, у подальшому визначатимуть шляхи розвитку суспільства.

Аналіз останніх досліджень. Проблемі інформатизації освіти присвятили свої праці багато фахівців. З-поміж них варто відзначити: В. В. Олійника, О. М. Самойленка, Л. Л. Ляхоцької та ін.

У вітчизняних працях науковців проблемі документації в інформаційному суспільстві присвячено роботи Ю. Ковтанюка, О. Гараніна та ін.

Виклад основного матеріалу. Розгляньмо коротко правове забезпечення, що стосується вдосконалення результатів виконання глобальних державних програм інформатизації у післядипломній освіті (закон [2]), зокрема, шляхом виконання окремих важливих функціональних завдань (це окрема проблема, яка потребує самостійного дослідження). Таких завдань можна назвати декілька: реалізація доступу вищих навчальних закладів до мережі Інтернету [4], упровадження новітніх інформаційних технологій у вищій освіті [5], розвиток системи дистанційного навчання у вищій школі [6], організація технічного захисту електронної інформації [7, 8], легалізація програмного забезпечення [9]. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [2] був саме таким логічним продовженням та вдосконаленням правових напрацювань, зокрема у контексті інформатизації вищої освіти.

Упровадження інформаційних технологій у післядипломній освіті допоможе підвищити якість підготовки та перепідготовки фахівців, ефективність усіх форм навчального процесу, а також удосконалити та оновити організаційну структуру системи вищої освіти, довести до рівня міжнародних стандартів та інтегрувати її у світову систему [3]. Інформатизація сучасної

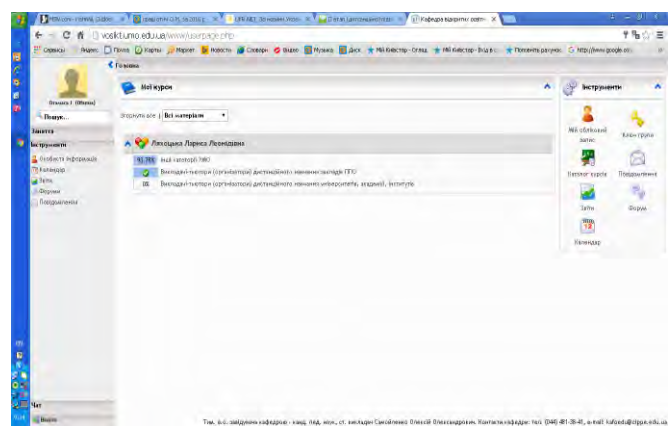

Рис. 1. Відображення сторінки користувача на платформі E-front

післядипломної освіти є головним напрямом її модернізації і підвищення якості. Для ефективного здійснення цього процесу потрібен цілеспрямований вплив системи управління на всі сфери освіти та більш широке застосування у ньому нових інформаційних технологій. Це відповідатиме актуальним загальносвітовим тенденціям розвитку, і не тільки інформатизації, а й глобалізації, гуманізації, демократизації. Проте інформатизація все одно залишається основою у розвитку інформаційних технологій, зокрема в освіті. Це означає впровадження інформаційних технологій в освіті і в управлінні нею, використання інформаційних технологій у наукових дослідженнях, неможливих без застосування найсучаснішої комп'ютерної техніки й актуального, незастарілого програмного забезпечення, які дають змогу не тільки поліпшити роботу виконавців, а й підвищити ефективність ухвалення управлінських рішень. Тому для забезпечення дистанційного навчання слухачів у закладах післядипломної освіти було створено освітні веб-середовища на базі платформ «веб-клас ХПІ» (2014 р.). Технології дистанційного навчання постійно вдосконалюються, зокрема, у 2015 р. здійснено перехід від платформи «веб-клас ХПІ» до більш нової платформи E-front [11]. На рис. 1 наведено приклад сторінки користувача на платформі E-front.

У 2016 р. розроблялася система дистанційного навчання з використанням сервісів Office 365 [11, 12]. На рис. 2 та 3 наведений інтерфейс Office 365. Великою перевагою інтерфейсу Office 365, є можливість не тільки створити навчальне середовище для дистанційного навчання, а й упровадити у кожному закладі післядипломної освіти електронний документообіг за міжнародними вимогами.

Одне з головних завдань освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства – навчити слухачів закладів післядипломної освіти використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології. Тому виникає нагальна потреба у прискоренні підготовки викладачів та фахівців у сфері інформаційних технологій, в оснащенні закладів освіти сучасною комп'ютерною технікою, програмними засобами тощо. Але поряд з певними успіхами, процес

Рис. 2. Відображення сторінки інтерфейсу Office 365

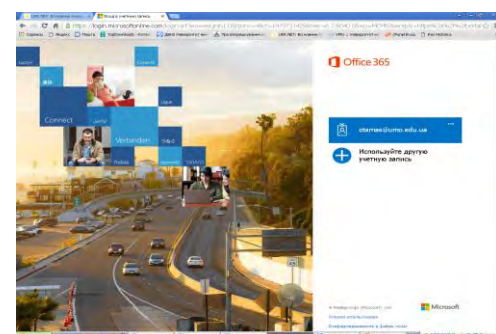

Рис. 3. Відображення сторінки інтерфейсу Office 365

інформатизації у післядипломній освіті в Україні виявив цілий комплекс споріднених проблем, серед яких головною є відсутність єдиного підходу щодо обґрунтування і формування напрямів застосування інформаційно-комп'ютерних технологій для вдосконалення освітньої діяльності. Це виражається в такому: недостатній рівень врахування можливостей використання сучасних інформаційних технологій у процесі визначення змісту освітніх програм і структури державних освітніх стандартів за напрямами і спеціальностями вищої і післядипломної освіти; недостатня кількість, якість і слабка інтегрованість спеціалізованих і загальносистемних програмно-технічних засобів та інформаційних ресурсів для застосування в освітній діяльності; недосконалість нормативно-правового забезпечення використання інформаційних технологій в освіті; особливо дистанційних форм навчання; відсутність ефективної системи перепідготовки і підвищення кваліфікації керівних кадрів і професорсько-викладацького складу щодо використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у вищій школі.

У таких умовах необхідне наукове обґрунтування і прогнозування процесу інформатизації вищої освіти, встановлення критеріїв, які визначають загальний рівень професійної якості членів інформаційного суспільства, тому одним із кроків для вирішення цих питань було запропоновано у 2016 р. компанією «Майкрософт Україна» у партнерстві з Адміністрацією Президента України, Міністерством освіти і науки України та Американськими Радами з міжнародної освіти розпочати серію тренінгів щодо впровадження систем автоматизації для вищих навчальних закладів, а також у закладах післядипломної освіти, які прагнуть поліпшити інфраструктуру навчального закладу та впровадити систему електронного документообігу [12].

Очевидним є те, що інформаційні технології є важливим інструментом поліпшення якості освіти, оскільки дають змогу необмежено розширити доступ до інформації, урізноманітнюють технології тощо. Але й система освіти сама по собі є прискорювачем процесу інформатизації суспільства, інструментом формування інформаційної культури людини, підготовки професіоналів нової генерації. На сьогодні рівень сформованості інформаційної культури фахівця визначається не лише його здатністю застосовувати інформацію в різних видах діяльності, а й світоглядним баченням навколишнього світу як відкритої інформаційної системи.

Висновки. Сьогодні людство постало перед фактом: знання оновлюються навіть швидше, ніж відбувається зміна поколінь. Це зумовлює необхідність суттєвих змін у самій післядипломній освіті. Тому виникло складне завдання:

вона повинна осучаснюватися на основі новітніх технологій завдяки широкому впровадженню у навчально-виховний процес інформаційних та комунікаційних технологій. Базисом глобального процесу інформатизації суспільства є інформатизація у післядипломній освіті, яка має випереджати інформатизацію інших напрямів суспільної діяльності, оскільки саме тут формуються соціальні, психологічні, загальнокультурні і професійні підвалини для інформатизації суспільства.

Література

1. *Гаранін О. Я. Міжнародна науково-практична конференція «Документація в інформаційному суспільстві»: ефективне упр. електрон. док. / О. Я. Гаранін // Архіви України. – 2013. – №6. – С. 230 – 238.*
2. *Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 р. № 537-V [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/537-16>*
3. *Концепція національної програми інформатизації // Голос України. – 1998. – 7 квіт. – С. 10.*
4. *Указ Президента України від 31.05.1993р. № 186/93 Про державну політику інформатизації України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/186/93>*
5. *Указ Президента України від 31.07.2000 р. № 928/2000 Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/928/2000>*
6. *Постанова Кабінету Міністрів України від 26.03.2008 № 272 Про утворення Державного комітету інформатизації України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>*
7. *Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 р. № 1352 Про затвердження Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>*
8. *Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17.11.2010 р. Про виклики та загрози національній безпеці України у 2011 році*

[електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>

9. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-XII (із змінами, внесеними згідно із Законами № 75/95-ВР від 28.02.95, № 998-XIV (998-14) від 16.07.99, у редакції Закону № 2627-III (2627-14) від 11.07.2001, із змінами, внесеними згідно із Законами № 850-IV (850-15) від 22.05.2003, № 1294-IV (1294-15) від 20.11.2003, № 2939-VI (2939-17) від 13.01.2011) / [електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/>
10. Ковтанюк Ю. Теоретичні засади електронного документознавства як спеціального наукового напрямку в документознавстві / Ю. Ковтанюк // Студії з архівної справи та документознавства. – 2011. – Т. 19. Кн. 1. – 78-89.
11. <http://vosikt.umo.edu.ua/www/userpage.php>
12. <http://www.dnulive.dp.ua/osvita>
13. Олійник В. В. Відкрита післядипломна педагогічна освіта і дистанційне навчання в запитаннях і відповідях: наук.-метод. посіб. / В. В. Олійник; НАПН України, Ун-т менедж. освіти. – К.: «А.С.К.», 2013. – 312 с.
14. Самойленко О. М. Аналітичний огляд платформ для організації дистанційного навчання в університеті / О. М. Самойленко // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. праць – Херсонського національного технічного університету. – Вип. 1(8). – Херсон, 2013. – С. 366-372.
15. Ляхоцька Л. Л. Підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти: технології дистанційного навчання Наукова .Education and Pedagogical Sciences («Освіта та педагогічна наука») // «Освіта Донбасу». - №1 (162), 2014. – С. 5-1

УДК 004.942, 376-056

Володимир Пасічник, Тетяна Шестакевич
Національний університет «Львівська політехніка»

АНАЛІЗ КОРПУСУ ТЕКСТІВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

© В. Пасічник, Т. Шестакевич, 2016

Для дослідження особливостей особистісно-орієнтованого навчання запропоновано аналізувати особливості результатів такого навчання засобами контент-аналізу. Запропоновано алгоритм контент-аналізу